

Een van de punten die besproken werden tijdens de dialoogdagen Vleesvee, in het voorjaar van 2009, was de vrij hoge kalversterfte binnen het Belgisch witblauwras (BWB). De Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling (ADLO) van de Vlaamse overheid deed een demonstratieproef met 45 bedrijven. Hier werd een gemiddelde sterfte van 12% vastgesteld. Het ligt voor de hand dat een hoge sterfte een nefaste invloed heeft op de rentabiliteit. Die zou ook sterk uiteenlopen tussen de vleesveebedrijven onderling.

Een inventarisatie van de kalversterfte is echter niet voldoende om het probleem van de lage rentabiliteit op te lossen. Wil je efficiënt kunnen sturen, dan is een goede kennis van de invloedsfactoren noodzakelijk. Sterfte kan meerdere oorzaken hebben. De uitval zou het gevolg kunnen zijn van genetische afwijkingen of gebreken die zich misschien eerder of talrijker manifesteren bij dikbilkalveren. Het dikbiltype is een mutant voor wat het dikbilgen (myostatine) betreft. Het BWB-ras is ook een klein ras, waardoor de kans op inteelt toeneemt. Intussen kan je BWB-dieren laten testen op 7 verschillende erfelijke gebreken: kromme staarten, musculaire congenitale dystonie I en II, dwerggroei, verlengde drachtduur, hamartoma en arthrogrypose.

Het dikbiltype binnen het BWB-ras is een vrij jonge tak. Daarom zijn wellicht nog niet alle nutritionele behoeften van deze dieren gekend. Hygiëne en infecties zijn andere factoren die een invloed

Sterfte bij witblauwe kalveren beperken

De kalversterfte bij het Belgisch witblauwras is vrij hoog. De hele vleesveehouderij is gebaat met een onderzoek naar de oorzaken hiervan. Welke fouten inzake fokkerij, hygiëne, voeding en management kunnen aan de basis liggen? – LEO FIEMS, ILVO-DIER –

kunnen hebben op de sterfte. Wat kan er fout gaan met de fokkerij, de voeding, het management en de hygiëne? Het ADLO-demoproject 'Verbetering van de rentabiliteit in de vleesveehouderij door beperking van de kalversterfte' zal de problematiek van de kalversterfte diepgaand en systematisch onderzoeken.

Economische en ecologische duurzaamheid

De rentabiliteit van zoogkoeien hangt grotendeels af van het aantal dieren dat jaarlijks verkocht wordt, hetzij als vleesstier, hetzij als reforme koe. Dit resultaat wordt bepaald door de tussenkalf tijd bij de koeien en door de sterfte. Vaak blijft de kalversterfte beperkt tot een loutere vaststelling en blijven de oorzaken onbekend. Bijgevolg kan de veehouder niets doelgerichts veranderen aan zijn bedrijfsvoering om het probleem te beperken of te verhelpen. Als gevolg hiervan blijft de

kalversterfte (te) hoog en is de rentabiliteit van het bedrijf (te) laag.

Vaak gaat de kalversterfte gepaard met extra uitgaven voor diergeneeskundige zorgen. De steeds terugkerende verliezen door kalversterfte moeten vakkundig aangepakt worden. Pas als de oorzaak van de sterfte gekend is, kan het probleem verholpen worden. Het verhelpen van de kalversterfte zou een gunstige invloed moeten hebben op de bedrijfseconomische resultaten. Bij dit project wordt de kalversterfte opgevolgd bij levend geboren kalveren tot op de leeftijd van 6 maanden.

Het project wordt gekenmerkt door een multidisciplinaire aanpak, waarbij zo veel mogelijke oorzaken in kaart gebracht worden: fokkerij en genetica, voeding en management, hygiëne en infecties, ... Daarom werken verschillende partners mee aan het project: de Vlaamse Rundveeteeltvereniging voor het genetisch aspect; de Eenheid Dier van het Instituut

voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) voor voeding en management; Diergezondheidszorg Vlaanderen (DGZ) voor de tweedelijnsdiergeneeskunde; de Vakgroep Voortplanting, Verloskunde en Bedrijfsdiergeneeskunde van de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Gent; de landbouworganisaties voor de opvolging van de bedrijfsboekhoudingen en de vleesveehouders bij wie de kalversterfte opgevolgd wordt. De verschillende partners hebben een uitgebreide expertise en beslaan elk een ander domein van de veehouderij en zijn daarom zeer complementair.

De deelnemende bedrijven moesten voldoen aan enkele selectiecriteria. Zo zijn er enkel bedrijven opgenomen die voltijds actief zijn in de landbouw met minstens 50 kalvingen van witblauwe dikbilkoeien per jaar. Verder moesten ze aan geboorteregistratie doen; meedoen aan bedrijfsboekhouding; de nodige gegevens verzamelen en de dode kalveren willen laten onderzoeken. Voor dit project werden 19 bedrijven geselecteerd. Deze bedrijven hebben gemiddeld 80 koeien.

Het project startte op 1 april en loopt tot 31 maart 2012. Dode kalveren zullen aan een autopsie onderworpen worden. Bij ernstig zieke dieren zal men een monster nemen van mest en/of bloed om de ziekteoorzaak te achterhalen, voor het kalf eventueel zou sterven. Men zal nagaan wat de genetica van het kalf is en wat de voeding en het management van koe en kalf was voor de sterfte. Bij abortus zoeken we naar de oorzaken via het abortusprotocol. Op korte termijn verwachten we een beeld te kunnen vormen van de kalversterfte op de deelnemende bedrijven en de onderlinge variatie tussen de bedrijven, de variatie in kalversterfte en de oorzaken van de kalversterfte.

Het achterhalen van de oorzaken van kalversterfte en de veehouder begeleiden kan bijdragen tot een beter zoötechnisch resultaat, wat de economische duurzaamheid zal verbeteren. Als we de kalversterfte kunnen beperken, zou er meer rundvlees kunnen geproduceerd worden met minder vleeskoeien, wat een verbetering van de ecologische duurzaamheid met zich mee zou brengen. Verder wordt de ecologische duurzaamheid nog verhoogd doordat de input van nutriënten effectief gevaloriseerd wordt door een maximale omzetting van voedermiddelen in een dierlijk eindproduct. De verzamelde gegevens zullen naar de sector overgebracht worden via studievergaderingen, bijdragen in de landbouwpressen en een brochure die de resultaten en de aanbevelingen vermeldt. ■

